

POSTANOWIENIE

Dnia 21 sierpnia 2008 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Barbara Myszka (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jan Górowski

SSN Antoni Górski

w sprawie ze skargi S. K.

o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 22 listopada 2006 r., sygn. akt I ACa (...)

w sprawie z powództwa S, K,

przeciwko J. P. i M. P.

o ustalenie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 21 sierpnia 2008 r.,
zażalenia skarżącego S. K. na postanowienie Sądu Apelacyjnego z dnia 18 kwietnia 2008 r., sygn. akt I ACa (...),

- 1. oddala zażalenie,**
- 2. przyznaje adwokatowi A. G. od Skarbu Państwa (Sąd Okręgowy w T.) kwotę 1200 zł (jeden tysiąc dwieście złotych) tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skarżącemu w postępowaniu zażaleniowym.**

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 18 kwietnia 2008 r. Sąd Apelacyjny odrzucił – jako nieopartą na ustawowej podstawie – skargę powoda o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem tego Sądu z dnia 22 listopada 2006 r., wydanym

w sprawie z powództwa S. K. przeciwko J. P. i M. P. o stwierdzenie nieważności umowy sprzedaży (art. 410 § 1 k.p.c.). W uzasadnieniu Sąd Apelacyjny przytoczył następujące ustalenia i wnioski.

W złożonej skardze powód powołał się na podstawę określoną w art. 403 § 2 k.p.c. i twierdził, że okolicznością uzasadniającą wznowienie, z której nie mógł skorzystać w poprzednim postępowaniu, jest jego stan umysłowy. Stan ten był wprawdzie oceniany przez biegłych specjalistów, ale tylko pod kątem poprawności czynności umysłowych przy zawieraniu umowy sprzedaży, nie zaś pod kątem szybkości pojmowania i zdolności rozumienia poszczególnych czynności procesowych w toku postępowania sądowego. Tymczasem stan umysłowy powoda sprawiał, że nie rozumiał on znaczenia oraz skutków czynności procesowych i to zarówno czynności podejmowanych przez siebie, jak i przez stronę przeciwną oraz Sąd orzekający. Z uzyskanego zaświadczenia lekarskiego wynika występowanie u powoda opóźnienia w pojmowaniu bieżących czynności. Opóźnienie to istniało już w toku postępowania, ale powód zdał sobie z tego sprawę dopiero po zakończeniu postępowania i uzyskaniu orzeczenia Powiatowego Zespołu d/s Orzekania o Niepełnosprawności w G. z dnia 25 lutego 2008 r. Innymi słowy, dopiero wówczas uzyskał świadomość podstawy wznowienia postępowania.

Samo sformułowanie zarzutów w sposób odpowiadający przewidzianym w ustawie podstawom wznowienia nie oznacza – stwierdził Sąd Apelacyjny – że w konkretnej sprawie skarga rzeczywiście została oparta na takiej podstawie. Powód powołał się na stan swego zdrowia, który był już przedmiotem analizy Sądu Apelacyjnego w postępowaniu poprzedzającym wydanie wyroku z dnia 22 listopada 2006 r. Analiza dotyczyła okresu, w którym doszło do zawarcia umowy sprzedaży, tylko bowiem ta okoliczność – podkreślił Sąd Apelacyjny – mogła mieć wpływ na wynik sprawy. Okoliczności podnoszone w skardze, takie jak szybkość pojmowania i zdolność rozumienia czynności podejmowanych w toku postępowania sądowego, muszą pozostać bez znaczenia, ponieważ w toku postępowania, w tym także postępowania przed Sądem pierwszej instancji, powód był reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika procesowego. Poza tym przepis art. 403 § 2 k.p.c. ma na względzie tylko takie okoliczności faktyczne lub środki dowodowe, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy. Fakt osobistych ograniczeń intelektualnych powoda nie miał natomiast wpływu na wynik sprawy, skoro powód korzystał z pomocy adwokata. Konkludując, Sąd Apelacyjny uznał,

że skarga powoda nie została oparta na ustawowej podstawie wznowienia i z tej przyczyny ulega odrzuceniu.

W zażaleniu na powyższe postanowienie powód zarzucił naruszenie art. 403 § 2 k.p.c. przez uznanie, że przepis ten nie ma zastosowania w przedmiotowej sprawie, mimo że stanowi on podstawę wznowienia w razie późniejszego wykrycia takich okoliczności faktycznych lub środków dowodowych, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, a z których strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu. W konkluzji żalący wniósł o „orzeczenie dopuszczalności wznowienia i przekazanie sprawy Sądowi drugiej instancji do merytorycznego rozpoznania”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Żalący wywodzi, że – wbrew odmiennej ocenie Sądu Apelacyjnego – wniesiona skarga została oparta na ustawowej podstawie wznowienia, gdyż z uzyskanego zaświadczenia lekarskiego wynika rozpoznane u niego opóźnienie w pojmowaniu bieżących czynności, które istniało już w toku postępowania, a z którego zdał sobie sprawę dopiero po jego ukończeniu.

Tezy tej nie można uznać za uzasadnioną. Żalący powołał się na uzyskane orzeczenie Powiatowego Zespołu d/s Orzekania o Niepełnosprawności w G. z dnia 25 lutego 2008 r. i wynikający z niego fakt stwierdzenia znacznego stopnia niepełnosprawności, wymagającej stałej pomocy innej osoby. Uzyskanie wspomnianego orzeczenia nie jest równoznaczne z wykryciem środka dowodowego, który mógłby mieć wpływ na wynik sprawy, a z którego strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu. Utrwalony jest bowiem pogląd, że środek dowodowy powstały po uprawomocnieniu się wyroku nie stanowi podstawy wznowienia w rozumieniu art. 403 § 2 k.p.c. (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 października 2005 r., IV CZ 96/05, niepubl. i z dnia 17 listopada 2005 r., I CZ 125/05, niepubl.). Co się zaś tyczy nowych okoliczności, o których mowa w powołanym przepisie, to muszą one być tego rodzaju, aby powołanie ich mogło mieć wpływ na wynik sprawy. Sąd Apelacyjny natomiast niewadliwie uznał, że ograniczenia intelektualne żalącego nie mogły mieć wpływu na wynik sprawy, skoro korzystał on z pomocy profesjonalnego pełnomocnika procesowego.

Z przytoczonych wyżej powodów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 2 k.p.c. oddalił zażalenie powoda jako pozbawione uzasadnionych podstaw, postanawiając o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej po myśli § 6, § 13 ust. 2 i § 19

rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.).